

Nhân Quyền tại British Columbia: Kỳ thị người bị khuyết tật thể xác hoặc tâm thần

Tờ dữ kiện này được soạn ra để giúp quý vị hiểu về vấn đề kỳ thị người bị khuyết tật thể xác hoặc tâm thần tại BC. Nếu quý vị có bất cứ thắc mắc gì, xin liên lạc với **BC Human Rights Clinic (Phòng Nhân Quyền BC)**. Chi tiết liên lạc có ghi ở cuối tờ dữ kiện này.

British Columbia có một đạo luật để bảo vệ và phát huy nhân quyền. Đạo luật này có tên là *Bộ Luật Nhân Quyền BC* hay *Bộ Luật*. *Bộ Luật* này giúp bảo vệ quý vị đối với việc bị đối xử tệ hại hoặc bị từ chối một quyền lợi vì quý vị bị một chứng khuyết tật. Luật này cho phép quý vị nộp đơn khiếu nại với **Tòa Phân Xử Nhân Quyền BC** nếu quý vị tin rằng mình đã bị kỳ thị.

Bộ Luật này cũng bảo vệ quý vị để không bị **trả đũa** nếu quý vị khiếu nại, hoặc đang nghĩ đến việc khiếu nại hoặc có can dự theo cách nào đó. **Trả đũa** là khi có người tìm cách hãm hại quý vị hoặc phản ứng nhắm vào quý vị.

* Khuyết tật là gì?

Khuyết tật là một tình trạng gây giới hạn cho giác quan hoặc hoạt động của một người. Khuyết tật có thể là về thể xác hoặc tâm thần, nhìn thấy được hoặc không nhìn thấy được.

* Một số thí dụ về khuyết tật gồm những gì?

- bệnh tâm thần, chẳng hạn như chán nản
- khuyết tật học tập, chẳng hạn như chứng khó đọc
- nghiện thuốc hoặc rượu
- tiểu đường
- HIV/AIDS
- khiếm khuyết giác quan, chẳng hạn như mù hoặc điếc

* Người khác có phải trợ giúp để đáp ứng chứng khuyết tật của tôi hay không?

Sở làm, chủ nhà, và những người phục vụ công chúng phải nỗ lực trợ giúp để đáp ứng các nhu cầu của người khuyết tật cho đến mức nếu làm thế thì sẽ bị chật vật

quá mức. Trường hợp này được gọi là **nhệm vụ trợ giúp để đáp ứng**.

Tình trạng khuyết tật được trợ giúp để đáp ứng như thế nào sẽ tùy theo tình huống cụ thể. Thí dụ, sở làm hoặc chủ nhà có thể phải:

- huấn luyện thêm cho quý vị
- điều chỉnh lịch trình làm việc của quý vị
- cải biến hoặc mua thiết bị
- cải biến công việc hoặc số lượng công việc của quý vị

* Kỳ thị tại nơi làm việc

Bộ Luật này cấm các hãng sở:

- quảng cáo việc làm theo cung cách kỳ thị quý vị vì quý vị bị một chứng khuyết tật
- từ chối tuyển dụng quý vị vì chứng khuyết tật của quý vị
- trả lương cho quý vị khác những người khác làm cùng công việc vì quý vị bị một chứng khuyết tật
- sa thải, cho nghỉ việc hoặc giáng cấp quý vị vì chứng khuyết tật của quý vị trừ phi quý vị không còn làm được những phần quan trọng của công việc đó nữa

* Kỳ thị tại một nơi công cộng

Người khuyết tật có quyền sử dụng tất cả các dịch vụ và tiện nghi công cộng, kể cả rạp xi nê, cửa tiệm, nhà hàng ăn, viện giáo dục, chuyên chở công cộng, và các dịch vụ của chính quyền.

Đôi khi một cơ sở hoặc dịch vụ không thể trợ giúp để đáp ứng các nhu cầu của người khuyết tật. Trong trường hợp đó, nơi cung cấp dịch vụ phải chứng minh là họ sẽ bị chật vật quá mức khi phải trợ giúp như thế.

* Kỳ thị về gia cư

Chủ nhà không được:

- từ chối cho quý vị thuê nhà hoặc chung cư nếu quý vị bị khuyết tật

- tính quý vị tiền thuê hoặc tiền ký thác thể chân cao hơn
- đuổi nhà vì quý vị bị khuyết tật

Chủ nhà phải trợ giúp để đáp ứng chứng khuyết tật của một người cho đến mức nếu làm thế thì sẽ bị **chặt vật quá mức**.

* Làm thế nào để tôi biết tôi có một trường hợp khiếu nại về Nhân Quyền?

Muốn khiếu nại theo *Bộ Luật Nhân Quyền BC*, quý vị phải thuộc **tất cả các trường hợp sau đây**:

- ✓ Quý vị đã bị đối xử tệ nhạt hoặc bị từ chối một quyền lợi.
- ✓ Có mối tương quan giữa cách quý vị bị đối xử (tệ nhạt hoặc bị từ chối một quyền lợi) và chứng khuyết tật thể xác hoặc tâm thần của quý vị.
- ✓ Vụ đối xử đó đã xảy ra trong một tình huống như tại nơi làm việc, trong một cửa tiệm hoặc nhà hàng ăn, hoặc giữa chủ nhà và người thuê nhà.

Quý vị phải nộp đơn khiếu nại trong vòng sáu tháng sau khi xảy ra sự việc. (Ghi chú: Có một số trường hợp ngoại lệ đối với thời hạn này.) Nộp đơn khiếu nại sẽ bắt đầu một tiến trình pháp lý tương tự như thủ tục một phiên tòa. Người nộp đơn khiếu nại được gọi là **nguyên đơn**.

Muốn biết tổng quát về Nhân Quyền tại BC, xin đọc tờ dữ kiện *Nhân Quyền tại British Columbia: Những điều quý vị cần biết*.

* Tôi có thể nhờ giúp ở đâu?

Nguyên đơn ở bất cứ nơi nào trong tỉnh bang này có thể hỏi tin tức qua **Phòng Nhân Quyền BC**. Nhân viên tại Phòng này có thể giúp quý vị hiểu *Bộ Luật Nhân Quyền* hoặc giải quyết trường hợp khiếu nại về nhân quyền tỉnh bang. Quý vị có thể hội đủ điều kiện cho những loại dịch vụ khác. Hãy nói chuyện với nhân viên tại Phòng này để xem quý vị có hội đủ điều kiện hay không.

BC Human Rights Clinic (Phòng Nhân Quyền BC)

300-1140 West Pender Street,
Vancouver, B.C. V6E 4G1

ĐT.: 604 622-1100 Số Miễn Phí: 1 855 685-6222

Fax: 604 685-7611

Trên mạng: www.BCHRC.net

Nếu có người khác nộp đơn khiếu nại quý vị, thì quý vị là **bị đơn**. **Bị đơn** ở bất cứ nơi nào trong tỉnh bang này và **nguyên đơn** trong khu vực Victoria có thể hỏi tin tức bằng cách liên lạc với:

University of Victoria

Law Centre Clinical Law Program

Suite 225 – 850 Burdett Avenue,
Victoria, B.C. V8W 1B4

ĐT.: 250 385-1221 Số Miễn Phí: 1 866 385-1221

E-mail: reception@thelawcentre.ca

Quý vị có thể được giới thiệu sang **Tòa Phân Xử Nhân Quyền BC** để nộp đơn khiếu nại.

BC Human Rights Tribunal

Suite 1170 – 605 Robson Street,
Vancouver, B.C. V6B 5J3

ĐT.: 604 775-2000 Số Miễn Phí: 1 888 440-8844

TTY (cho người lăng tai): 604 775-2021

Trên mạng: www.bchrt.gov.bc.ca

Tờ dữ kiện này chỉ để thông tin tổng quát. Tờ này không có ý định cung cấp hoặc thay thế dịch vụ cố vấn pháp lý.